

**Gemeente
Amsterdam**

Bezoekadres
Weesperstraat 430
1018 DN Amsterdam

Postbus 12693
1100X AR Amsterdam
Telefoon 251 1111
ingenieursbureau.amsterdam.nl

Memo

Aan Belanghebbende
Van Martik Petrosjan

Datum 5 december 2019

Versie 2

Onderwerp Onderzoeksresultaten PRGo402

Inleiding

De kademuur langs de oostzijde van de Prinsengracht 283-339, tussen de Westermarkt-Rozengracht en de Reestraat staat in de planning om hersteld te worden. Specifiek gaat het om de kademuur ter hoogte van onder andere het Pulitzer hotel Amsterdam.

Om het risico op vertraging tijdens de uitvoering te verminderen, zijn er verschillende conditioneringsonderzoeken uitgevoerd om zowel de technische als omgevingsaspecten van de projectlocatie in kaart te brengen. Dit memo omvat de belangrijkste zaken die vanuit deze onderzoeken naar voren komen en de onderstreepte delen uit dit memo zien we graag terug in het werkplan. Mochten er vragen of onduidelijkheden zijn graag contact opnemen met de opsteller van dit memo.

Inhoudsopgave

1. ABCOO

- 1.1 Archeologie
- 1.2 Bodemkwaliteit
- 1.3 Waterbodemkwaliteit
- 1.4 Conventionele explosieven
- 1.5 Ondergrondse obstakels

2. Waterbodemonderzoek

- 2.1. Doel onderzoek
- 2.2. Samenvatting
- 2.3. Conclusies en aanbevelingen

3. Ecologie

- 3.1 Conclusie en advies

4. Bijlagen

- 1. Bijlage 1: ABCOO-Notitie definitief
- 2. Bijlage 2: Waterbodemonderzoek t.b.v. noodvoorziening Prinsengracht 283-339
- 3. Bijlage 3: Notitie Quicksan natuur en bomen verzakte kademuur Prinsengracht

1 ABCOO

ABCOO is de afkorting voor Archeologie, Bodemkwaliteit, Conventionele explosieven en Ondergronds obstakels. Hieronder wordt er kort op deze onderdelen in gegaan. Voor uitgebreider informatie zie *Bijlage 1: ABCOO-Notitie def.*

1.1 Archeologie

Het Bureau Archeologie & Monumenten heeft in 2011 een Archeologische Signaleringskaart Amsterdam samengesteld. Volgens gegevens van Bureau Monumenten & Archeologie 2011 hebben ter hoogte van de vooruitspringende kade ingrepen in de (water)bodem plaats gevonden, waardoor er geen archeologische verwachtingen zijn. Indien gedurende werkzaamheden bijzondere vondsten worden geconstateerd graag de contactpersoon van de gemeente Amsterdam inschakelen.

1.2 Bodemkwaliteit

De locatie is gelegen in zone B, hetgeen betekent dat onder de openbare weg ernstige verontreinigingen kunnen voorkomen.

De percelen op de onderzoekslocatie zijn gelegen in de zone > I (industrie). De algemene kwaliteit is dus: ernstig verontreinigd. Indien er werkzaamheden worden uitgevoerd in het vaste bodem dient de aannemer de juiste milieuvoorschriften en de bijbehorende uitgangspunten te hanteren.

1.3 Conventionele explosieven

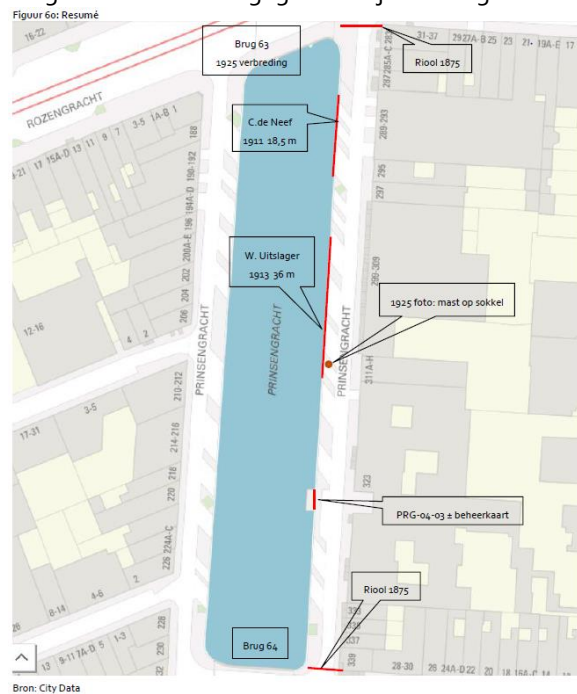
De CE bodembelastingkaart van de gemeente Amsterdam is gepubliceerd op City Data. De kaart is gebaseerd op een onderzoek door Armaex, Bombs Away en de gemeente Amsterdam (2016 en 2018). De afgebakende verdachte locaties bevinden zich op grote afstand van de onderzoekslocatie. De locatie is niet verdacht van explosieven. Voorgenomen werkzaamheden kunnen uitgevoerd worden zonder aanvullend explosievenonderzoek.

1.4 Ondergrondse obstakels

Vanuit de noordwestelijke en zuidwestelijke hoek van het bouwblok zijn riolen gemarkeerd op een buurtkaart. W. Uitslager bouwde in 1913 een kademuur met een lengte van 36 meter. Op foto's en situaties uit het interbellum is een mast met sokkel zichtbaar. Gezien de hoogte van de mast worden onder de sokkel (schoor)palen vermoed. Indien bij het controleren van de hei-lijn bijzondere vondsten worden gedaan de contactpersoon van de gemeente Amsterdam inschakelen. In 1940 en 1941 is het herstel van een kademuur voorgenomen over een lengte van 48 m. Het herstel ging niet door. Het is onbekend of na de oorlog het project alsnog is uitgevoerd.

In onderstaande figuur is, op basis van de bekende locaties met herstelde kademuren, indicatief aangegeven waar het voorgenomen herstel in 1940 en 1941 plaats gevonden zou kunnen hebben.

De geïnventariseerde gegevens zijn samengevat in onderstaande figuur.

2. Waterbodemonderzoek

2.1 Doel onderzoek

Het doel van het onderzoek is inzicht te verkrijgen in het milieu hygiënische kwaliteit en hergebruikmogelijkheden van de waterbodem (tot 0,5 m in de vaste waterbodem). Voor uitgebreider informatie zie *bijlage 2: Waterbodemonderzoek t.b.v. noodvoorziening Prinsengracht 283-339*

Aan de hand van de onderzoeksresultaten wordt vastgesteld of bij de geplande werkzaamheden milieuhygiënische belemmeringen zijn. Eveneens wordt duidelijk of conform de Arbowet in milieuhygiënisch opzicht veilig met de waterbodem kan worden gewerkt. Hiervoor worden de veiligheidsklassen van de voorgenomen werkzaamheden bepaald conform de CROW 400 (bron 10).

2.2 Samenvatting

Opdrachtgever	Gemeente Amsterdam, Ingenieursbureau
Locatie	Prinsengracht 283-339
Stadsdeel	Stadsdeel Centrum
Aanleiding	Het aanbrengen van een tijdelijke noodmaatregel wegens calamiteiten bij kademuren
Opbouw waterbodem	10 tot 50 cm slib; gevolgd door veen als vaste waterbodem. Slib is vanaf 1,45 m-waterspiegel aanwezig. In het projectgebied is circa 130 m ³ slib aanwezig.
Zintuiglijke waarnemingen	Slib: aardewerk, glas, baksteen en puin; plaatselijk een zwakke olie-waterreactie. Veen: geen bodemvreemde bijmengingen.
Conclusie asbest in waterbodem	Slib: geringe concentraties asbest aangetoond. Veen: geen asbest aangetoond.
Conclusie waterbodem	Slib: sterk verhoogde gehalten zware metalen. Niet toepasbaar onder water. Veen: toepasbaar onder water als klasse B.
Veiligheidsklasse (CROW 400)	Slib: rood/oranje, niet vluchtig. Veen: basishygiëne.
Vervolgonderzoek nodig	Nee

2.3 Conclusies en aanbevelingen

Op basis van de onderzoeksresultaten worden de volgende conclusies getrokken:

Conclusies

- In het onderzoeksgebied is in de watergang circa 130 m³ slib aanwezig.
- Bij toepassing van zand op de waterbodem dient rekening te worden gehouden met de kwaliteit van de ontvangende waterbodem. De kwaliteit van toe te passen zand dient gelijk of schoner te zijn dan de kwaliteitsklasse van de ontvangende waterbodem, de aannemer dient dit middels een certificaat te kunnen aantonen. Zand mag niet zondermeer op sterk verontreinigd slib worden toegepast.
- De sliblaag is zowel op land als onder water niet herbruikbaar (klasse nooit toepasbaar).
- Met onderhavig onderzoek is de waterbodemkwaliteit in voldoende mate in beeld gebracht. Vervolgonderzoek wordt niet noodzakelijk geacht.

Aanbevelingen

- Bij eventuele afvoer van de grond dient voor toepassing van baggerspecie minimaal vijf werkdagen voor toepassing een melding te worden gedaan via de website van Meldpunt bodemkwaliteit. Gedurende het plaatsen van de noodconstructie wordt er niet gebaggerd in de waterbodem.
- Gedurende graafwerkzaamheden dienen arbeidshygiënische maatregelen te worden nageleefd. Voor de bijbehorende veiligheidsvoorzieningen, metingen en maatregelen wordt verwezen naar de betreffende publicaties van het CROW.
- Het verdient ten slotte altijd aanbeveling om tijdens grondwerkzaamheden alert te zijn op een eventuele onvoorziene verontreiniging van de bodem.

3. Ecologie

Het onderzoek ecologie bestaat uit twee delen, namelijk, Flora en Fauna en bomen. Hieronder leest u de conclusie en het advies van het ecologisch onderzoek. *Voor uitgebreide informatie zie bijlage 3: Notitie Quickscan natuur en bomen verzakte kademuur Prinsengracht*

3.1 Conclusie en advies

- Op muurplanten, vogels met een jaarrond beschermd nest en verblijfplaatsen van vleermuizen hebben de werkzaamheden geen negatief effect.
- Om verstoring van mogelijk aanwezige aanvliegroutes van vleermuizen in de omgeving te voorkomen dient bouwverlichting te worden afgesteld. Het is van belang dat in het actieve seizoen van vleermuizen de tijdelijke bouwverlichting groenstructuren, wateroppervlak en gevels niet beschijnt.
- Voor vissen zijn enkele maatregelen noodzakelijk om negatieve effecten op vissen te voorkomen. Om zorgvuldig te handelen, wordt geadviseerd om de werkzaamheden uit te voeren onder begeleiding van een deskundig ecooloog. Indien dit niet mogelijk is zijn de maatregelen als volgt:
 - De eerste hoeveelheid zand rustig en gelijkmatig te storten zodat de vis onder die plek zich kan verplaatsen.
 - Het zand de resterende tijd ook rustig en gelijkmatig storten en niet "dumpen".
 - De vis zal zich verplaatsen naar de andere kant, het is dan van belang om in één richting te werken. Vanaf de locatie waar de eerste hoeveelheid zand het water in is gegaan kan dan langzaam de ruimte volgestort worden, waarbij de andere zijde dan nog zoveel mogelijk ontlast kan worden.
 - Indien mogelijk is het gunstig als de aanwezige vis naar boven gestuwd kan worden door het zand onder het resterende water te schuiven.
 - Het resterende water wordt met een kraantje afgeschept en verplaatst naar de gracht. Hiermee zouden de aanwezige vissen meeverplaatst moeten worden.
 - De aannemer vangt zichtbaar aanwezige vissen zelf weg door ze over te zetten. De aannemer maakt een beknopt (foto)verslag van de overgezette vissen en stuurt deze ter kennisgeving naar de directievoerder van de gemeente Amsterdam. De betrokken ecooloog van het IB beoordeelt of hiermee voldoende invulling is gegeven aan de Zorgplicht. Deze aanpak moet voorafgaand aan de werkzaamheden worden besproken met de aannemer
- Bij het uitvoeren van de werkzaamheden kunnen broedvogels in de iepen zijn gaan broeden. Hierop is een controle voorafgaand aan de werkzaamheden noodzakelijk, tenzij een noodverordening is afgegeven. Aangetroffen broedvogels dienen met hulp van de dierenambulance te worden opgevangen. Indien de aanwezigheid van de broedvogels wordt geconstateerd gedurende uitvoering gelieve contact op nemen met de contactpersoon van de OG.
- Om verspreiding van Japanse duizendknoop te voorkomen (deze komt in de omgeving van het plangebied voor) is het aan te bevelen om alert te zijn op aanwezigheid van deze plant. Indien aanwezig, schakel dan een deskundige van de gemeente Amsterdam in om de mogelijkheden van bestrijding inzichtelijk te maken. Belangrijk is dat het aan te voeren zand vrij is van duizendknoop. Zie ook: www.amsterdam.nl/duizendknoop Indien de aanwezigheid van de duizendknoop wordt geconstateerd gedurende uitvoering gelieve contact op nemen met de contactpersoon van de OG.
- Om voldoende werkruimte te hebben voor de ingreep is het mogelijk noodzakelijk om de dertien iepen die langs de kademuur staan, te snoeien of op te binden.

4. Bijlagen

In de bijlagen treft u de onderzoeken in zijn geheel en kunnen deze als setting bij dit memo toegepast worden t.b.v. het project.

1. Bijlage 1: ABCOO-Notitie definitief
2. Bijlage 2: Waterbodemonderzoek t.b.v. noodvoorziening Prinsengracht 283-339
3. Bijlage 3: Notitie Quicksan natuur en bomen verzakte kademuur Prinsengracht

Met vriendelijke groet,

Ing. M.Petrosjan